

Gülüstan Kılıç KOÇYİĞİT
Muş Milletvekili
Halkların Demokratik Partisi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de artan zorla kaçırılma ve kaybetmelerin önüne geçilmesi, kayıplar konusunda hakikatin araştırılması ve adaletin failleri bulup cezalandırmasına yardımcı olunması adına Anayasa’nın 98’inci TBMM İç Tüzüğü’nün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim. **03/02/2021**

Chlor

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Muş Milletvekili

GEREKÇE

Zorla kaybetmenin tanımı ‘Birleşmiş Milletler Zorla Kaybedilmeye Karşı Herkesin Korunmasına Dair Uluslararası Sözleşme’nin’ 2. maddesinde yapılmıştır. Buna göre ‘Bu Sözleşme’nin amaçları açısından ‘zorla kaybetme’, kişilerin, Devlet adına görev yapan veya Devletin yetkilendirmesi, desteği veya bilgisi dahilinde hareket eden kişiler veya gruplar tarafından tutuklanması, gözaltına alınması, kaçırılması veya başka herhangi bir biçimde özgürlüğünden yoksun bırakılmasını takiben kaybolan kişinin özgürlüğünden yoksun bırakıldığının veya bulunduğu yerin ya da akıbetinin gizlendiğinin reddedilmesini ve böylece yasa koruması dışında bırakılmasını ifade etmektedir.’

20 Ocak 2021 tarihinde İstanbul İkitelli'den çalıştığı Başakşehir'deki şantiyeye gitmek üzere otobüse binen Gökhan Güneş, otobüsten indiğinde etrafını saran 4-5 kişi tarafından kaçırılmış ve 6 gün boyunca kendisinden haber alınamamıştı. Gökhan Güneş'in kaçırılmasının ardından

kamera görüntülerine ailesi tarafından ulaşılmış ve Emniyete bildirilmişti. Ne var ki kamera görüntülerinde kaçırıldığı anlaşılan Güneş'in akıbetine dair resmi makamlardan açıklama yapılmamıştı. Güneş, 6 gün boyunca zorla alıkonulmuş ve çeşitli işkence yöntemlerine maruz bırakılmıştır.

Gökhan Güneş yaşamış olduğu süreci İnsan Hakları Derneği İstanbul Şube'de yapılan bir basın toplantısı ile anlatmış ve kendilerini 'görünmeyenler' olarak adlandıran kişilerin yapmış olduğu işkence yöntemlerini şu şekilde açıklamıştır: *'gerek sistematik olarak gerek ara ara işkence yöntemleri uygulandı. Elektrik vermedir, kaba dayak... Bunun yanı sıra ara ara soğuk suyla ıslatarak şiddet uygulama... Genelde bu uygulamalar gerek çıplak olarak bazen üzerimizde iç çamaşırı olabilecek şekilde uygulanıyor. Bazı anlarda mezar dedikleri bir bölüm var. Sadece ayakta durabildiğiniz, elinizi, kolunuzu hiçbir şekilde kıpırdatmadığınız, gözünüzün bağlı ve elinizin kelepçeli olduğu bir yere hapsediliyorsunuz.'*

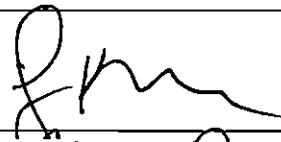
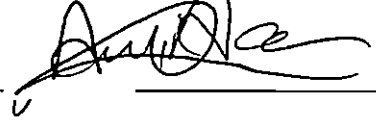
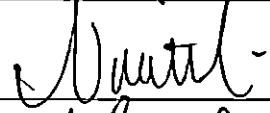
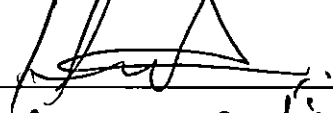
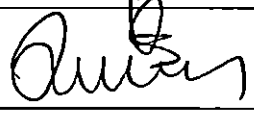
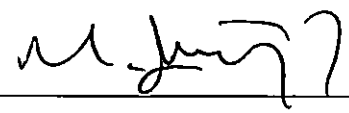
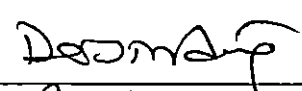
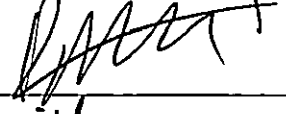
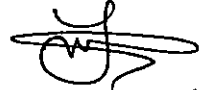
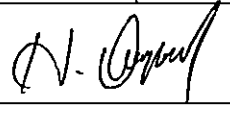
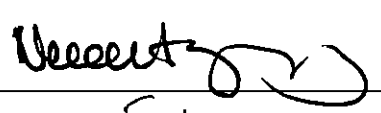
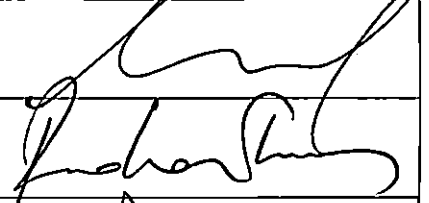
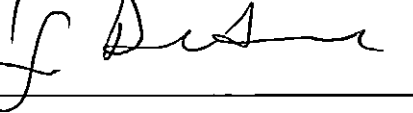
Gökhan Güneş'in bu açıklamaları geçmişte kaçırılan ve hâlâ haber alınamayan kişileri, 90'lı yıllardaki JİTEM uygulamalarını, OHAL döneminde kaybolan veya kaybettirilen yurttaşları hatırlatmaktadır. Gerek Ankara'da gerek İstanbul'da yaşanan zorla kaçırma olaylarına ilişkin mağdur müştekilerin ifadeleri bu ifadeyle benzerlik göstermektedir.

İnsan Hakları Derneği 2020 yılı baskı ve tehdit yöntemleriyle ifade alma, mülakat yapma, ajanlaştırma ve kaçırma olaylarıyla ilgili özel raporuna göre; 2020'nin ilk on ayında bu olaylarla ilgili olarak 45 kişi İHD'ye başvurmuştur. İHD Dokümantasyon Birimi, 10 kişinin kaçırılarak ajanlık teklifine ve tehdidine maruz kaldığını, bu kişilerin resmi işlem yapılmadan serbest bırakıldığını belirlemiştir. 72 kişinin çeşitli yerlerde, gözaltında ve gözaltı yerleri dışında ajanlık teklifine ve tehdidine maruz kaldığını, dört kişinin de hapisanedeyken savcı ya da diğer güvenlik görevlilerince ajanlık teklifine maruz kaldığını, tespit etmiştir. Raporda, 2020 yılında baskı ve tehdit yöntemleriyle ifade alma, mülakat yapma, ajanlaştırma ve kaçırma olaylarına maruz kalanların toplam sayısının 220'yi bulduğu belirtilmiştir.

Türk Ceza Kanunu'nda tanımlı olan tehdit, hakaret, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma, görevi kötüye kullanma gibi birden fazla suç teşkil eden kaçırma ve ajanlaştırma faaliyetlerinin ekili soruşturulmaması açık biçimde suçlara göz yumulduğunu göstermektedir. Bu bakımdan Türkiye'de bulunan resmi kurumlar zorla kaybedilme konusundaki mutlak yasağın gözetilmesi taahhüdünü acilen ortaya koymalıdır. Kişileri özgürlüklerinden yasadışı yollarla mahrum bırakarak, onlara işkence yaptığı veya başka surette bir kötü muameleye maruz bıraktığı iddia

edilen güvenlik güçleri, istihbarat birimleri ve diğer tüm kamu görevlileri hakkında hızlı ve etkin bir soruşturma yapılması sağlamalıdır.

Tüm bu açıklamalar doğrultusunda söz konusu kaçırılma ve muhtemel zorla kaybedilme vakaları hakkında, süratli ve etkin soruşturma yürütülmesi, kaçırılmalarda devlet görevlileri de dâhil olmak üzere, sorumlu olanları tespit edebilmek ve bu kişilerden hesap sorulmasının sağlanabilmesi amacıyla Meclis araştırma komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederim.

1	FATMA KURTULAN	MERSİN	
	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	
4	SIDIK TAŞ	SIİRT	
5	NURAN İMİR	ŞIRNAK	
6	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
7	ALİCAN ÖNLÜ	TUNCELİ	
8	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
9	MURAT SARISAÇ	VAN	
10	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
11	DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR	AĞRI	
12	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
13	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
14	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
15	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
16	OYA ERSOY	İSTANBUL	
17	TULAY HATIMOĞULLARI ORUÇ	ADANA	
18	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
19	RIDVAN TURAN	MERSİN	
20	SAİT DEDE	HAKKARİ	